

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางวิไลภรณ์ พานอ่อง

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยคณาจารย์ อำนาจ จันทร์แป้น	ประธานกรรมการ
รองคณาจารย์ ดร.สุธรรม์ จันทร์หอม	กรรมการ
คณาจารย์ สุวัฒน์ นิยมคำ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดและรูปแบบของการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2533) 2) วิเคราะห์ปัญหาการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป และ 3) ประมวลข้อเสนอแนะ และวิถีทางในการจัดหลักสูตรที่จะทำให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสารทางหลักสูตร ระเบียบข้อบังคับ บัญชีข้อความ ประกาศ คำสั่ง วารสาร รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิชาการ คณะบดี ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 21 คน และข้อมูลจากแบบสอบถามหัวหน้าภาควิชาหัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 55 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 52 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 127 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเอกสารและแบบสัมภาษณ์ และหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถาม นำเสนอโดยวิธีบรรยายและตาราง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดที่มีผลต่อการปฏิบัติทางหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ดำรงอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคือ เป็นการศึกษาที่จัดเพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง นอกเหนือจากวิชาชีพนตนเองซึ่งเป็นแนวคิดของการจัดหลักสูตรตามรูปแบบสหสาขาวิชา และเป็นการศึกษาที่จัดเพื่อเป็นพื้นฐานหรือเสริมวิชาชีพนวิชาเอกของแต่ละสาขาวิชาด้วย อย่างไรก็ตามในช่วงก้าวสู่ทศวรรษที่สาม (พ.ศ.2528) ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้นมา พัฒนาการเกี่ยวกับแนวคิดการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปมีความชัดเจนมากขึ้น กล่าวคือมีการพัฒนาหลักสูตรวิชา

พื้นฐานทั่วไปให้มีความสอดคล้องตรงตามหลักการและแนวทางการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป
อย่างจริงจังและมีผลต่อการปฏิบัติทางหลักสูตรมากขึ้น

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปสอดคล้องกับหลักการจัดหลักสูตรตามรูปแบบ
สหสาขาวิชา กล่าวคือ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้กว้างขวางนอกเหนือจากสาขาวิชาของตนเอง อย่างไรก็ตาม
ก็ตามในทางปฏิบัติพบว่ามีจุดมุ่งหมายแอบแฝงเพื่อเป็นพื้นฐานวิชาชีวิชาเอกของแต่ละสาขาวิชาด้วย
หัวหน้าภาควิชาหัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทั่วไป และนักศึกษา มีความเห็นเหมือนกัน
ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปคือ เพื่อให้ นักศึกษามีพื้นฐานสำหรับวิชาชีวิชาเอก
ต่าง ๆ และเพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และทักษะกว้าง

3. การจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
(พ.ศ.2505-2533) จัดให้นักศึกษาเริ่มเรียนในชั้นปีต้น ๆ ส่วนใหญ่จัดเป็นกระบวนวิชาความรู้-
เบื้องต้นของสาขาวิชาการนั้น ๆ การจัดหลักสูตรมีหลาย ๆ รูปแบบ คือ กำหนดกระบวนวิชาบังคับ
ให้เรียน กำหนดรายกระบวนวิชาให้เลือกเรียนและให้ เลือกเรียนอิสระ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มี
ความเห็นว่าการจัดเป็นกระบวนวิชาที่จะสร้างคนให้ เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
ไม่ควรเน้น เนื้อหามากนัก และไม่ควรแยกสอนสำหรับ นักศึกษาวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ เพราะ
ความเป็นมนุษย์นั้นมีลักษณะเหมือนกัน การเรียนร่วมกันจะทำให้เกิดการผสมผสานแนวคิดแลกเปลี่ยน
มุมมอง มีโลกทัศน์กว้างขวาง ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ค่อนข้างสูง ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ
รูปแบบ ต้องเน้นการสอนที่มุ่งกระบวนความคิด วิเคราะห์ ประยุกต์ใช้ และการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุ
และผล สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ควรจัดเป็นกระบวนวิชาที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะ
และกระบวนการใช้ชีวิตของมนุษย์ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่า
ควรให้นักศึกษาทุกคนเรียนการใช้ภาษาไทย ผู้ให้สัมภาษณ์และหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา
มีความเห็นว่าการบริหารหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปควรบริหารโดยองค์กรกลางของมหาวิทยาลัย
แต่อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าควรบริหารโดยภาควิชา

4. สภาพการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ในห้องเรียนหนึ่งมีจำนวนนักศึกษามากกว่า
100 คน อาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีมากกว่าครึ่งหนึ่ง ส่วนใหญ่ใช้
การสอนแบบบรรยาย อุปกรณ์การสอนที่ใช้มากที่สุดคือ เอกสารประกอบการสอน รองลงมาคือ แผ่นใส
และสไลด์ การวัดผลส่วนใหญ่ใช้ข้อสอบหลาย ๆ แบบ การประเมินผลส่วนใหญ่พิจารณาหลาย ๆ
องค์ประกอบร่วมกัน

5. ปัญหาการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ผู้บริหารวิชาการ
คณะบดี ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป และหัวหน้าภาควิชาหัวหน้าสาขาวิชา มีความเห็น
เหมือนกันว่า หลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่มีปัญหา มาก คือ มีความเข้าใจใน

หลักสูตรไม่ตรงกัน ยังคงมีความเข้าใจว่าหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปจัดไว้สำหรับเป็นพื้นฐานวิชาชีพ-
วิชาเอก แต่อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปมีปัญหาในระดับปานกลาง คือ
นักศึกษาไม่สนใจต่อการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป สำหรับนักศึกษามีความเห็นว่า วิชาพื้นฐานทั่วไป
มีเนื้อหามากเกินไป

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ควรทำความเข้าใจให้ตรงกันทุกระดับของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
โดยการระดมความคิด ประชุมสัมมนา ประชุมนิเทศนักศึกษาใหม่ และมีการพบปะระหว่างคณะผู้ให้
บริการและผู้รับบริการวิชาพื้นฐานทั่วไป การเรียกชื่อวิชาพื้นฐานทั่วไปอาจทำให้สับสนกับวิชา
พื้นฐานอาชีพ ควรมีการเปลี่ยนชื่อ การบริหารหลักสูตรควรจัดตั้งกลุ่มผู้สนใจเป็นคณะกรรมการ
รับผิดชอบและให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปมีส่วนร่วมในการบริหาร พัฒนา
ปรับปรุงหลักสูตร และผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

Thesis Title A study of Chiang Mai University 's Organization
of General Basic Requirements Curriculum

Author Mrs.Wilaiporn Pan-Ong

M.Ed. Curriculum and Instruction

Examining Committee :

Assist.Prof. Amnat Chanpan	Chairman
Assoc.Prof. Dr.Sutham Chanhom	Member
Prof.Suwat Niyomka	Member

Abstract

The purposes of this study were :- 1) To study the view and form of organization of Chiangmai University's General Basic Requirements curriculum from 1962-1990. 2) To analyse the present organization problems of General Basic Requirements curriculum. 3) To conclude the suggestions and the means of organization the General Basic Requirements curriculum to achieve its objectives.

The sources of information for this study were the curriculum document's data, university's regulations, memorandum, announcements, orders, journals, report, interviewing the academic administrators, deans and people who involved in the General Basic Requirements. Besides these, the data were also from the questionnaires which were answered by 55 head of departments and the program directors, 52 General Basic Requirements intructors and 127 first-year university students (academic year of 1988). The data from the interviews were analysed by content analysis. The data from questionairs were analyzed by percentage, mean and standard deviation. The data were presented as tables and description. The results were as follows:

1. The concept which affected the practical of Chiang Mai University's General Basic Requirements maintaining from the past until

now was that the General Basic Requirements were the courses that reinforce the learners to be broader minded besides their own professions which in the form multidisciplinary Program and were organized as a basic or supplementary course for each major. However at the beginning of Chiang Mai University's third decade (from 1985) the development of the concept of General Basic Requirements was getting better that the General Basic Requirements courses had been developed according to the principles and the practical of the General Basic Requirements organization. This made the curriculum more practically effective.

2. The objectives of the General Basic Requirements curriculum could get along with the principle of the interdisciplinary curricular system that students would have broader minded besides their own professions. But in practical, it was found that there was a hidden objective to use these courses as a basic requirements for major of each program. The head of departments, the basic requirements courses instructors and the students agreed that the objectives of the General Basic Requirements curriculum were to provide a basic knowledge for each major and to provide broader minded for students.

3. The organization of Chiang Mai University's General Basic Requirement curriculum from 1962-1990 was provided to the students in their early academic year. Most courses were organized as a basic knowledge for each program. There were many form of organization such as compulsory courses, recommended courses and free electives. Most of the interviewers suggested that the objectives of the courses should pointed out at the process of human being in both body and mind. The contents need not to be emphasized. It was not necessary to separate between the arts and sciences student because as human being, they are the same. Studying in the same class would give them a chance to exchange their ideas and attitudes. The instrutors should have more experiences, use of many teaching methods which emphasized in thinking,

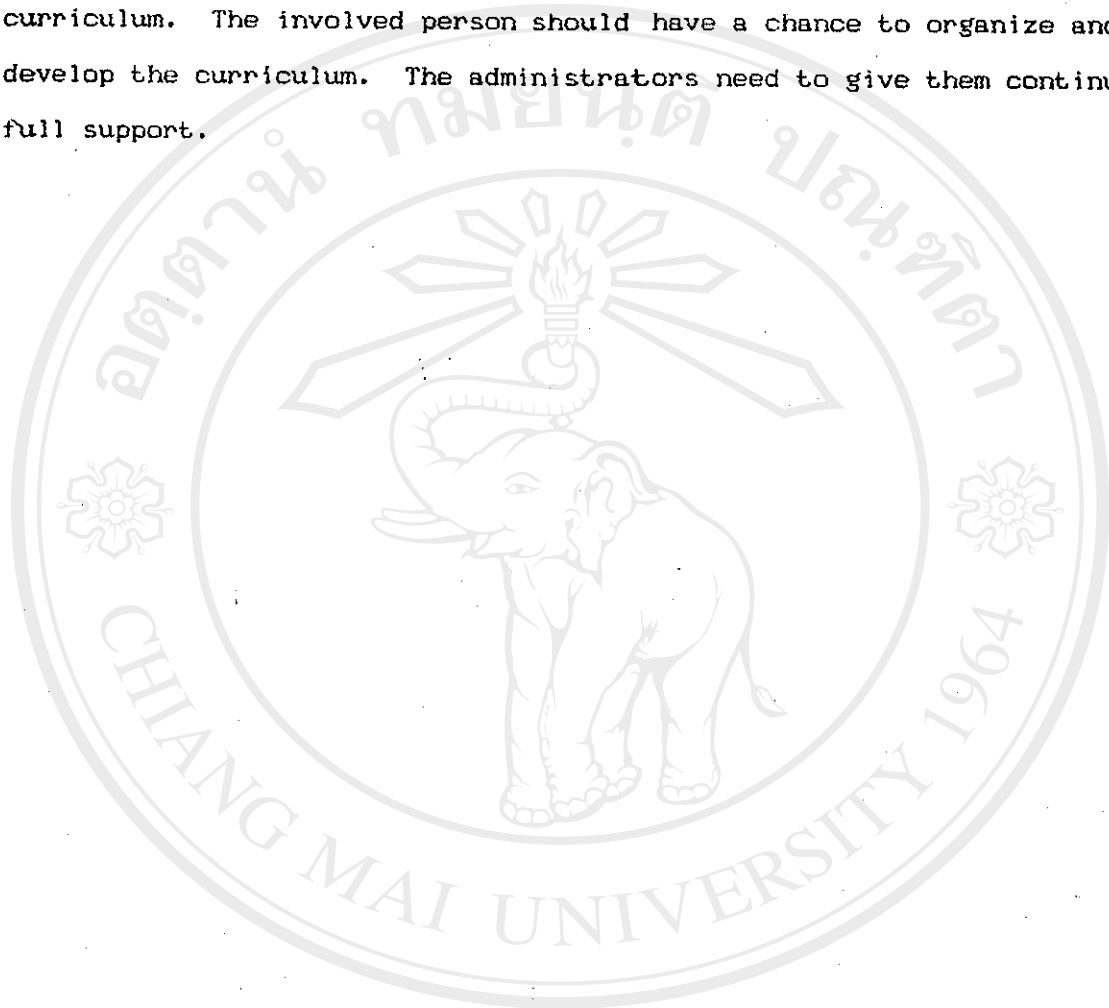
analysing, applying knowledge and problem solving. Those who answered the questionnaires suggested that these General Basic Requirements courses suppose to point at the development of human being and the way of human life. The head of departments and the instructors suggested that all students suppose to study the use of Thai language. The interviewers, the head of departments and the program leaders suggested that the General Basic Requirement curriculum should be administered by the University's organization while the instructors thought that it should be administered by the departments.

4. The process of teaching and learning : The number of students per class were more than 100 in most classes. More than half of the instructors had experiences of more than 10 years. They use the lecture as the first priority of teaching process. The most teaching aids that had been used were teaching documents, transparencies and slides, consecutively. Many types of the test had been used and the evaluation were considered by using many informations and factors.

5. Problem of Chiang Mai University's organization of General Basic Requirements curriculum was that there were the differences understanding in General Basic Requirements curriculum. This was viewed by the academic administrators, the deans, the involved persons, the head of departments and the program leaders. Most of them viewed that General Basic Requirement was the basic requirements for a major. But the instructors viewed that the most serious one was that the students did not give any attention to the General Basic Requirement. The most serious problem in the students viewed was that the General Basic Requirement courses have a lot of contents to study.

6. Suggestions : All levels of related Chiang Mai's University personnels should have the same concept and idea about the General Basic Requirement curriculum. This could be done by brain storming seminar, new students orientation and the interaction between the staff and the

students in General Basic Requirement courses. The wording may need to be changed to differentiate between the General Basic Requirement and the basic requirements for each profession. The administration need a group of interested people as a committee to be responsible for the curriculum. The involved person should have a chance to organize and develop the curriculum. The administrators need to give them continuous full support.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved